

ИСАБЕЛ АЛИЕНДЕ ПРИЗРАЧНИЯТ ДВОРЕЦ

Превод от испански: Самул Франсес, 1996

chitanka.info

Преди пет века, когато в земите на Кинароа стъпили храбрите испански бандити, с изтощените си коне и с брони, нажежени като разпалени въглени от слънцето на Америка, индианците вече няколко хиляди години се били раждали и умирали по същите тези места. С глашатаи и знамена завоевателите провъзгласили откриването на новата територия, обявили я за притежание на един далечен император, забили първия кръст и я назвали Сан Херонимо, име, трудно за произнасяне на езика на коренното население. Индианците наблюдавали безогледните им церемонии с известна изненада, но до тях вече били достигнали вестите за брадатите воители, които кръстосвали света с дрънчене на желязо и пушечен гърмеж, вече им било известно, че по пътя си те сеели скръб и никой от познатите народи не съумял да им се противопостави — всички войски били принудени да отстъпят пред шепата кентаври. Тяхното древно племе било толкова бедно, че и най-накиченият с пера владетел се притеснявал да им иска данъци, а и толкова кротко, та изобщо не ги търсели за войници. Съществували в мир от зората на времето и не били склонни да променят привичките си заради някакви недодялани чужденци. Уви, много скоро усетили силата на врага и разбрали колко безсмислено е да се преструват, че не го забелязват, защото присъствието му се оказало изтощително като канара, стоварена на гърба им. През следващите години онези от индианците, които не загинали в робство или от най-различни изтезания, целящи да им бъдат наложени други божества, или пък не били покосени от непознати болести, се пръснали навътре в джунглата и малко по малко забравили дори името на своя народ. Винаги скрити, подобни на сенки сред листата, те просъществували в продължение на векове, като разговаряли шепнешком и се придвижвали само нощем. Придобили такава изкусност в укриването, че историята пропуснала да ги регистрира и днес не е останала дори следа, че са преминали през живота. Книгите не ги споменават, но селяните от околността твърдят, че са ги чували из гората, а всеки път, когато коремът на някоя самотна девица започва да расте, без да могат да посочат прелъстителя, приписват детето на някой сластолюбив индианец. Местните хора се чувстват горди, че във вените им тече кръв, примесена и с няколко капки от онези невидими същества, наред с мощната ѝ струя от английски пирати, испански войници, африкански роби, авантюристи,

търсещи Ел Дорадо, а сетне и толкова имигранти, на които било хрумвало да довтасат по тези места с дисаги на рамо и с глави, пълни с илюзии.

Европа потребявала повече кафе, какао и банани, отколкото бихме могли да произведем, но цялото това търсене не ни донесло благоденствие и ни оставило все така бедни. Нещата се обърнаха, когато един негър от крайбрежието забил кирката си в земята, за да изкопае кладенец, а лицето му било оплискано от фонтан нефт. Към края на Първата световна война се заговорило, че това е процъфтяваща страна, въпреки че почти всичките ѝ жители продължавали да газят в калта. В действителност златото пълнело само сандъците на Благодетеля и свитата му, но не изчезвала надеждата, че някой ден нещичко ще прелее и за народа.

Били изминали две десетилетия на тоталитарна демокрация, както обичал да нарича своето управление Пожизнения президент, години, през които, за негова прослава, били смазани всякакви прояви на подривна дейност. В столицата можели да се видят белезите на прогреса — автомобили, кинематографски салони, заведения за сладолед, хиподром и един театър, където гастролирали спектакли от Ню Йорк или от Париж. Всеки ден в пристанището спирали десетки кораби, които откарвали петрола, и други, които докарвали нови неща, но останалата част от националната територия продължавала да е потопена в многовековната дрямка.

Един ден следобедната почивка на хората в Сан Херонимо била нарушена от страховитите удари с чук, предхождащи пристигането на влака. Железницата щяла да свърже столицата с това селце, избрано от Благодетеля, по подобие на европейските монарси, за построяването на неговия Летен дворец, при все че по тези земи едва ли някой би могъл да отличи лятото от зимата, защото цялата година протичала, потопена във влажния и изгарящ дъх на природата. Единствената причина да издигнат онова монументално творение тъкмо тук било твърдението на един белгийски естествоизпитател, че ако митът за земния рай имал някакво основание, то той би трябвало да се намира на това място, където пейзажът се отличавал с рядка красота. Според наблюденията му гората давала подслон на повече от хиляда разновидности пъстроцветни птици, както и на богато разнообразие от

диви орхидеи, като се започнело с Brassias, големи колкото шапка, и се стигнело до миниатюрните Pleurothallis, различни само с лупа.

Идеята за двореца тръгнала от италиански архитекти, които се явили пред Негово превъзходителство с проектите на пъстроцветен мраморен палат, цял един лабиринт с безброй колони, широки коридори, виещи се стълби, арки, сводове и капители, салони, кухни, спални, а също и над трийсет бани, оборудвани с кранове от злато и сребро. Железницата представлявала първия етап на строителството, без който не биха могли да бъдат доставени до това забутано кътче на географската карта несметните тонове материали и стотиците работници, без да се броят надзирателите и занаятчиите, докарани от Италия. Четири години продължила работата по издигането на онази главоблъсканица, променила местната флора и фауна и достигнала стойност, равна на всички военни кораби на страната, но изплатена в срок с черното земно масло, така че в деня на годишнината от Славното Завземане на Властта прерязали лентата по повод откриването на Летния дворец. Специално за случая локомотивът на влака бил украсен в цветовете на националното знаме, а товарните вагони били заменени с пътнически, в чиито купета, тапицирани с плюш и английска кожа, пътували празнично облечените гости. Сред тях имало и представители на най-старата аристокрация, които, макар и да ненавиждали узурпирания властта коравосърдечен син на Андите, не дръзнали да отхвърлят поканата.

Благодетеля бил човек недодялан, със селски навици, къпел се със студена вода, спял върху рогозка на пода с пистолет подръка и без да си сваля ботушите, хранел се с печено месо и царевица и пиел само вода и кафе. Единственият лукс, който си позволявал, били пурите от черен тютюн и всичко извън тях приемал за пороци, присъщи на дегенерати или педераста — включително алкохола, на който гледал с лошо око и рядко поднасял на масата си. Все пак с времето се видял принуден да допусне някои по-изискани обноски край себе си, тъй като си дал сметка колко е необходимо да оставя добро впечатление у дипломати и други видни гости, за да не разнесат по чужбина славата му на грубиян. Нямаел съпруга, която да повлияе на спартанските му навици. Смятал любовта за опасна слабост, бил убеден, че, с изключение на неговата майка, всички жени са прикрити развратници и следователно най-разумно е да ги държи на разстояние. Казвал, че

мъж, заспал в любовна прегръдка, е уязвим колкото седеммесечно бебе, затова изисквал генералите му да обитават казармите и да ограничават семейния живот до спорадични посещения. Никоя жена не прекарала цяла нощ в постелята му, нито можела да се похвали с нещо повече от среща набързо, никоя не оставила у него трайни следи, докато в съдбата му не се появила Марсия Либерман.

Празникът по случай откриването на Летния дворец бил истинско събитие, намерило отражение в летописите за управлението на Благодетеля. Два дни и две нощи оркестрите се сменяли, за да свирят модните ритми, а готвачите приготвили един безкраен банкет. Най-красивите мулатки от Карибското крайбрежие, нагиздени с разкошни, специално ушити за случая дрехи, танцували в салоните с военни — макар и никога неучаствали в сражение, — обкичили с медали гърди. Имало разнообразни развлечения: певци, докарани от Хавана и Ню Орлианс, танцьорки на фламенко, фокусници, жонгльори и циркови акробати, игри на карти и домино и дори лов на зайци, които слугите изваждали от клетките им и пускали да бягат, а присъстващите ловели с расови соколи, докато накрая някакъв смешник не изпозастрелял с двуцевката си черношиите лебеди в езерото. Някои от гостите се повалили изнемощели по канапетата, опиянени от танци и алкохол, други се хвърляли с дрехите в басейна, трети се пръснали по двойки из стаите. Благодетеля не пожелал да узнае подробности. След като посрещнал с кратка реч за добре дошли поканените на събитието и открил танците с дамата, заемаща най-високо място в йерархията, той се прибрал в столицата, без да се сбогува с никого. Празниците разваляли настроението му. На третия ден влакът пропътувал обратния път, за да отнесе и изтощените сътрапезници. Летният дворец изглеждал като след природно бедствие, баните приличали на буница, завесите били подгизнали от урина, мебелите били изтърбушени, а растенията вехнели в саксиите. Цяла седмица била потребна на прислугата, за да изчисти следите от онзи ураган.

Дворецът никога повече не послужил за сцена на вакханалии. Понякога следобед Благодетеля, закопнял да се пооткъсне от напрежението на поста си, нареждал да го отведат там, но почивките му се ограничавали до три-четири дни поради опасението да не би в негово отсъствие да се развихри някоя конспирация. Управлението на

държавните дела се нуждаело от постоянната му бдителност, за да не се изплъзне властта от ръцете му. В грамадната сграда останал само персоналът, необходим за поддръжката. Щом заглъхнал грохотът от строителните машини и от преминаването на влака, щом отзвучало и ехото от празника по случай тържественото откриване, пейзажът си възвърнал спокойствието и пак разцъфнали орхидеите, а птиците свили гнезда. Жителите на Сан Херонимо се потопили във всекидневните си занятия и почти успели да забравят за съществуването на Летния дворец. Тогава, лека-полека, невидимите индианци завзели отново своята територия.

Първите признаци били толкова незабележими, че никой не им обърнал внимание: шум от стъпки и шепот, бегли силуети между колоните, следа от ръка върху бляскавата повърхност на някоя маса. Малко по малко започнали да изчезват ядене от кухните и бутилки от избите, а сутрин някои легла били намирани разхвърляни. Прислужниците се упреквали един друг, но се въздържали да надигнат глас, защото никой нямал интерес офицерът от охраната да вземе нещата в свои ръце. Било невъзможно да опазят изцяло пространството на този дом — докато проверявали една стая, от съседната долитали въздишки, а щом отключели вратата, откривали само полюшващи се завеси, сякаш някой току-що бил преминал през тях. Разнесла се мълвата, че дворецът бил омагьосан, и скоро страхът завладял дори войниците, които престанали да правят нощен обход, ограничили се да стоят неподвижно на постове си и да наблюдават пейзажа, здраво стиснали оръжията. Уплашени, прислужниците повече не стъпили в избите и от предпазливост заключили някои салони. Заемали само кухнята и спели в едното крило на сградата. Другата жилищна част останала без надзор, във владение на онези безплътни индианци, които разделили помещенията с въображаеми линии и се настанили в тях като палави духове. Те устояли на хода на историята, като се приспособили към промените, когато това било неизбежно, и се криели в свое си, вътрешно измерение, когато било необходимо. В стаите на двореца намерили приют, там се любели безшумно, раждали се без тържествени церемонии и умирали без сълзи. Толкова добре изучили всички пътечки на този мраморен лабиринт, че могли да съществуват без затруднения в едно и също пространство с пазачите и

прислугата, без никога да се докоснат, сякаш принадлежали на друго време.

Посланикът Либерман слязъл на пристанището заедно със съпругата си и цялата покъщнина. Пътувал заедно с кучетата си, с всичките си мебели, библиотеката си, сбирката си от плочи с оперна музика и най-различни спортни пособия, та дори и една платноходка. Намразил тази страна от мига, в който го известили за новото назначение. Разделил се с поста на пълномощен министър във Виена, воден от амбицията да се издигне до посланик, пък макар и в Южна Америка, една чудновата земя, която не му вдъхвала ни най-малка симпатия. В замяна жена му Марсия приела нещата с далеч по-добро разположение на духа. Била готова да го последва в дипломатическите странствания, защото редом със съпруга си се радвала на голяма свобода, въпреки че с всеки изминал ден се чувствала все по-отчуждена от него, а и светският живот твърде малко я интересувал. Изпълнявала някои минимални съпружески изисквания, а остатъкът от времето ѝ принадлежал. В действителност мъжът ѝ, прекалено зает с работа и със спортовете си, едва забелязвал присъствието ѝ и се сещал за нея само когато я нямало. За Либерман жена му била необходимото допълнение към кариерата, тя придавала блясък на живота му в обществото и умело ръководела сложния домашен механизъм. Виждал в нейно лице лоялен съратник, но никога дотогава не бил изпитал порив да осезае душата ѝ. Марсия преровила географските карти и една енциклопедия, за да се запознае с всички забележителности, свързани с далечната страна, и дори започнала да учи испански език. През двете седмици пътуване през Атлантическия океан прочела книгите на белгийския естествоизпитател и се влюбила в топлите ѝ природни дадености още преди да я види. По характер била затворена, чувствала се по-щастлива, когато се грижела за градинката си, отколкото в салоните, където трябвало да придружава съпруга си, та си помислила, че в този край щяла да бъде по-свободна от обществени задължения и би могла да посвети времето си на четене, рисуване и преоткриване на природата.

Първата грижа на Либерман била да монтира вентилатори във всички стаи на жилището си. Веднага представил и акредитивните си

писма на държавната власт. Когато Благодетеля го приел в своя кабинет, съпрузите били прекарвали в града само няколко дни, ала мълвата, че жената на посланика била много красива, вече била достигнала до ушите на властелина. В съответствие с протокола ги поканил на вечеря, макар да го отблъснали надменният вид и многословните увъртания на дипломата. В посочената вечер Марсия Либерман влязла в Салона за приеми, хванала съпруга си под ръка — и за първи път през своя дълъг живот Благодетеля усетил как дъхът му секва заради жена. Бил виждал и по-красиви лица, и по-стройни фигури, но никога толкова изящество. Споменът за стари завоевания се пробудил и разбунил кръвта му с жар, каквато не бил изпитвал от години. Цялата вечер запазил дистанция, като наблюдавал крадешком жената на посланика, възбуден от извивката на шията ѝ, неуловимия поглед, движенията на ръцете; сериозното държане. Може и да му хрумвало, че е с над четирийсет години по-стар от нея и евентуален скандал би имал непредсказуеми последствия дори извън границите на страната, но не се разколебал, а напротив — това се прибавило като още един, неудържим подтик към зараждащата се страст.

Марсия Либерман почувствала върху кожата си като непристойна ласка погледа на мъжа, който не се откъсвал от нея, и си дала сметка за опасността, без да намери сили да я избегне. В един момент помислила да помоли съпруга си да се оттеглят и все пак останала на мястото си, раздвоена между желанието старецът да се приближи до нея и същевременно готова да избяга, ако той го стори. Не знаела защо трепери. Не си правела илюзии — дори отдалеч се забелязвали признаците на сенилност, бръчките и петната по кожата му, изпитото му тяло, колебливата походка, могла да си представи неговия дъх на старо и отгатнала, че ръцете му в ръкавици от бяло шевро са като две лапи. Но очите на диктатора, замъглени от възрастта и от толкова извършени жестокости, още притежавали властническия пламък, който я парализирал върху стола.

Благодетеля не умее да ухажва жените, до онзи момент не му се и налагало да го върши. Това подействало в негова полза, защото, ако започнел да досажда на Марсия с галантността на съблазнител, щял да предизвика у нея отвращение и тя би се оттеглила с презрение. Случило се тъкмо обратното и тя не могла да му откаже, когато няколко дни по-късно той почукал на вратата ѝ, облечен цивилно и без

охрана, като един тъжен пралядо, за да ѝ признае, че от десет години не бил докосвал жена, чувствал се вече мъртъв за изкушения от подобен род, но с цялото нужно уважение я умолявал да го придружи този следобед до едно усамотено място, където да положи глава върху коленете ѝ на кралица и да ѝ разкрие какъв е бил светът, когато все още той бил строен млад мъж, а тя не била родена.

— А съпругът ми? — едва успяла да попита на един дъх Марсия.

— Съпругът ви не съществува, дъще. Сега съществуваме само вие и аз — отвърнал Пожизнения президент и я повел под ръка към черния пакард.

Марсия не се завърнала у дома, а преди да е изминал и месец, посланик Либерман отпътувал обратно за родината си. Търсил жена си под дърво и камък, като отначало отказвал да приеме онова, което отдавна било престанало да е тайна, а когато повече не можел да си затваря очите пред фактите на похищението, поискал аудиенция при Държавния глава и настоял да му върне съпругата. Преводачът се опитал да омекоти думите му, но Президента доловил тона и това му послужило за претекст да се отърве веднъж завинаги от неразумния съпруг. Заявил, че Либерман, отправяйки безсмислените си и напълно неоснователни обвинения, е оскърбил нацията, и наредил в срок от три дни да напусне държавните граници. Подсказал му да го стори без скандали, за да опази достойнството на страната си, тъй като никой нямал интерес от скъсване на дипломатическите отношения и от създаването на пречки за свободното движение на петролните танкери. В края на срещата, с тон на засегнат баща, той добавил, че е склонен да разбере умопомрачението му, но го съветвал да отпътува спокоен, защото и в негово отсъствие щял да продължи издирването на госпожата. Като доказателство за добра воля извикал началника на полицията и му дал съответните инструкции в присъствието на посланика. Макар в първия момент Либерман да помислил да откаже да замине без Марсия, в следващия миг преценил, че се излага на опасност от изстрел в тила, така че опаковал багажа си и напуснал страната още преди указания срок.

Любовта изненадала Благодетеля на възраст, когато вече нямал спомени за трепетите на сърцето. Този катаклизъм объркал сетивата му и го върнал в юношеството, но не бил достатъчен, за да приспи хитростта му на лисица. Разсъдил, че става дума за една старческа

страст — и не можел да си представи Марсия да отвърне с взаимност на чувствата му. Не знаел защо го била последвала онзи следобед, но с разума си разбирал, че не ще да е било от любов, и тъй като не познавал добре жените, предположил, че е била изкушена от вкуса към приключения или от жажда за власт. В действителност тя се оставила да бъде победена от чувство на съжаление. Когато старецът я прегърнал страстно, със сълзи на унижение в очите, защото, за разлика от предишните години мъжествеността му го предала, Марсия се заела с търпение и добро желание да му възвърне гордостта. И така, след няколко несполучливи опита бедният човечец все пак успял да пресече жадувания праг и да се разходи в продължение на кратки мигове в прохладните градини, открехнати пред него, като веднага след това рухнал с обляно в пяна сърце.

— Остани с мен — помолил я Благодетеля, едва-що съвзел се от ужаса, че ще издъхне върху нея.

И Марсия останала, покъртена от чувството за самотност на стария властител, а и защото алтернативата да се завърне при съпруга си ѝ се сторила не чак толкова интересна, колкото предизвикателството да премине отвъд желязната завеса, зад която този мъж бил преживял почти осемдесет години.

Благодетеля държал Марсия скрита в едно от именията си, където я посещавал всекидневно. Никога не останал цяла нощ при нея. Прекарвали времето си заедно в бавни разговори и ласки. На неукрепналия си испански тя му разказвала за своите пътешествия и за книгите, които четяла, а той я слушал, без да разбира много, очарован от мелодичността на гласа ѝ. Друг път той си припомнял детството в пустинните земи на Андите или войнишките години, но ако му зададяла някой въпрос, веднага се затварял в себе си и я наблюдавал изкосо, сякаш виждал в нея враг. Марсия забелязала тази неизменна подозрителност, осъзнала, че присъщото му недоверие е много по-силно от потребността да се отдаде на нежността, и след няколко седмици се примирила с поражението си. Загубила надеждата да го спечели за любовта, тя престанала да проявява интерес към този мъж и пожелала да излезе извън стените, зад които била похитена — но вече било късно. Благодетеля изпитвал нужда от присъствието ѝ, понеже Марсия твърде напомняла негова отдавнашна приятелка, а и след отпътуването на мъжа ѝ за Европа за нея нямало място на тази земя,

дори името ѝ започнало да избледнява в спомените на другите. Диктаторът доловил промяната в душевната ѝ нагласа и станал още по-подозрителен, макар все така да я обичал. За да я утеши за вечното затворничество, на което била осъдена, защото появата ѝ на улицата би потвърдила обвиненията на Либерман и би запратила по дяволите международните отношения, той ѝ предоставил всичко, каквото ѝ се харесвало: музика, книги, животни. Марсия прекарвала часовете си в свой свят — с всеки ден все по-откъсната от действителността. Щом престанала да го насърчава, той изгубил смелост да я прегръща и скоро срещите им се превърнали в спокойни следобеди пред чаша шоколад и бисквити. В желанието си да ѝ достави удоволствие един ден Благодетеля я поканил да посети Летния дворец, за да види отблизо рая на белгийския естествоизпитател, чиито книги така добре познавала.

Влакът, неизползуван от дните на тържественото откриване преди десет години, се намирал в окаяно състояние, затова заминали с лека кола, предшествани от керван охрана и прислуга, които потеглили седмица преди тях да възстановят в двореца всичко необходимо и да възвърнат някогашния му блясък. От шосето била останала само една пътека, която отряди затворници бранели от растителността. В някои участъци трябвало да си послужат с мачете, за да се преборят с папратите, както и да запрегнат волове, за да изтеглят автомобилите от калта, но нищо не било в състояние да помрачи въодушевлението на Марсия. Пейзажът я заслепил. Понасяла жегата и комарите, сякаш не ги усещала, взирайки се в природата, която, струвало ѝ се, я обвинявала в прегръдка. Имала чувството, че вече е идвала — може би в сънищата или в някое от предишните си съществувания — и че принадлежи на това място; че до момента е била само чужденка на света и всички направени от нея стъпки, включително решението ѝ да напусне дома на мъжа си и да последва някакъв треперещ старец, са били насочени от инстинкта ѝ с единствената цел да я отведат тук. Още преди да види Летния дворец, тя знаела, че той ще бъде последното ѝ жилище. Когато най-сетне сред листата се показала сградата, обкръжена от палми и блеснала на слънцето, Марсия въздъхнала с облекчение, като

корабокрушенец, видял отново пристанището, от което е тръгнал на път.

Въпреки трескавите приготовления за посрещането им дворецът имал вид на омагьосан — цялото съоръжение, замислено в римски стил като център на геометричен парк и грандиозни алеи, било потънало в хаоса на всепоглъщаща растителност. Знойният климат променил цвета на материалите, покрити с преждевременна патина, а от басейна и градините не останало нищо видимо. Ловджийските кучета много преди това били скъсали каишките си и скитали из имението — една гладна и свирепа глутница, която посрещнала новодошлите с хоров лай. Птиците, свили гнезда по капителите, били покрили релефите с испражнения. Навсякъде царял безпорядък. Летният дворец бил преобразен в живо създание, отворено за зеленото нашествие на джунглата, която го обгърнала и проникнала в него. Марсия скочила от автомобила и се затичала към портала, където, изнурена от жегата, я очаквала свитата. Обиколила една по една всички стаи; обширните салони, украсени с провиснали от таваните подобно звездни гроздове кристални полилеи и обзаведени с френски мебели, в чиято тапицерия гнездели гущери; спалните с легла, покрити с избледнели от силната светлина балдахини; баните с прорасъл мъх между цепнатините на мрамора. Вървяла засмяна, като човек, придобил отново нещо, което му е било отнето.

През следващите дни Благодетеля видял Марсия толкова доволна, че си възвърнал част от силите, те сгрели уморените му кости и могъл да я притисне в прегръдките си както при първите им срещи. Тя приела ласките му разсеяно. Седмицата, която мислели да прекарат там, се удължила до две, защото мъжът бил в отлично настроение. Изчезнала умората, натрупана в годините му на сатрап, притъпили се и някои от старческите му болезки. Разхождал се с Марсия из околностите и ѝ показвал многобройните разновидности орхидеи — те се катерели по стъблата на дърветата или висели в тежки съцветия от най-високите клони; облаците от бели пеперуди, покрили земята; птиците с перушина в цветовете на дъгата, които изпълвали въздуха с песните си. Играел с нея като млад любовник, хранел я в устата с гъстия нектар на дивото манго, къпел я със собствените си ръце в отвара от треви и я разсмял с една серенада под прозореца ѝ. От години не се бил отдалечавал от столицата, с изключение на кратките

пътувания с малкия си самолет в онези провинции, където присъствието му било наложително за смазването в зародиш на някой бунт и за укрепването сред народа на убеждението, че властта му е неоспорима. Неочакваната ваканция освежила духа му, животът отведнъж му се сторил по-привлекателен и дори си въобразил, че с тази красива жена до себе си би могъл да управлява вечно. Една нощ сънят го сварил в прегръдките ѝ. Събудил се призори в ужас, с усещането, че е предал самия себе си. Станал, плувнал в пот и с разтуптяно сърце, погледнал я в леглото — бяла одалиска по време на почивка, с лице, цялото покрито от бакърената ѝ коса. Излязъл и дал на свитата си разпореждания за завръщане в града. Не се изненадал, когато Марсия с нищо не показала, че не ще го придружи. Може би дълбоко в себе си съзнавал, че такова е и неговото желание, защото разбрал, че тя е най-голямата му слабост, единствената, която била в състояние да го накара да забрави за властта.

Благодетеля отпътувал за столицата без Марсия. Оставил ѝ половин дузина войници за охрана на имението и няколко прислужници, които да се грижат за нея, и ѝ обещал да поддържа пътя в добро състояние, за да може тя да получава подаръците му, продуктите, пощата и някои вестници. Уверил я, че ще я посещава толкова често, колкото позволяват задълженията му на държавен глава, но на раздяла и двамата знаели, че повече няма да се срещнат. Керванът на Благодетеля се изгубил зад папратите и в един миг тишината обгърнала Летния дворец. За първи път през своето съществуване Марсия се почувствала истински свободна. Махнала фибите, които държали косите ѝ събрани, и разтърсила глава. Пазачите разкопчали куртките си и се освободили от оръжията си, а прислужниците се пръснали да провесят хамаците си на най-прохладните места.

През тези две седмици индианците наблюдавали откъм сенките посетителите. Без да се оставят да бъдат излъгани от светлата кожа и от превъзходните къдрави коси на Марсия Либерман, те я признали за една от тях, но не дръзнали да се материализират в нейно присъствие, защото били прекарали векове спотаени. След отпътуването на стареца и свитата му отново заели мълчаливо пространството, в което просъществували поколение след поколение. Марсия почувствала интуитивно, че никога не е сама, че където и да отиде, я следят хиляди

очи; около нея се носел постоянен шепот, някакъв свеж полъх, някакъв пулсиращ ритъм — но не изпитвала страх, напротив, усещала се охранявана от добри духове. Свикнала с малките бъркотии: ту някоя дреха изчезвала за няколко дни и неочаквано се появявала в кош до леглото ѝ, ту някой изяждал вечерята ѝ малко преди тя да влезе в столовата, задигали ѝ акварелните бои и книгите, върху масата ѝ поставяли току-що откъснати орхидеи, понякога привечер ваната ѝ я очаквала с листенца от мента, плаващи в свежата вода, от празните салони долитали звуци на пиано, от шкафове — задъхано дишане на влюбени, от мансардата — детски гласове. Прислужниците не били в състояние да ѝ обяснят тези неразбории и много скоро тя престанала да ги разпитва, повярвала, че и те са част от доброжелателната конспирация. Една нощ се притаила между завесите с фенерче в ръка и щом дочула стъпки по мраморния под, включила светлината. Сторило ѝ се, че различава силуети на голи хора, които за миг също я погледнали кротко и веднага се изпарили. Повикала ги на испански, ала никой не се отзовал. Разбрала, че се нуждае от огромно търпение, за да разкрие загадката, но не се обезсърчила — имала пред себе си целия остатък от своя живот.

Няколко години по-късно страната била разтърсена от вестта, ме е дошъл краят на диктатурата, при това по един смайващ начин: Благодетеля умрял. Въпреки че вече бил заприличал на спаружен старец, останал само кожа и кости, и от месеци гниел в униформата си, наистина малцина били онези, които си представяли, че този човек е смъртен. Никой не си спомнял времето преди него, бил упражнявал властта толкова десетилетия, та народът свикнал да го смята за неизбежно зло, нещо като климата. Отзвукът от погребалните церемонии достигнал до Летния дворец с известно закъснение. По онова време вече почти цялата охрана и прислужниците, уморени да очакват смяна, която все не идвала, били дезертирали от постове си. Марсия Либерман посрещнала новината, без да се смути. В действителност струвало ѝ усилие да си припомни миналото — както случилото се отвъд джунглата, така и стареца с очички на сокол, който преобърнал съдбата ѝ. Дала си сметка, че със смъртта на тирана изчезвали и причините да продължава да се крие; сега най-сетне можела да се завърне в цивилизацията, където сигурно вече никой не би занимавал скандалът с похищението ѝ, ала скоро отхвърлила

подобна идея, тъй като не я интересувало нищо извън заплетения свят на този край. Животът ѝ протичал в мир сред индианците, потопена в зелената природа, облечена само с туника, с подкъсени коси, украсена с татуировки и пера. Чувствала се напълно щастлива.

Едно поколение по-късно, когато в страната се възцарила демокрацията и от дългата история на диктаторите останала само бегла следа в учебниците, някой се сетил за мраморния замък и предложил да го възстановят, за да бъде учредена в сградата му Академия на изкуствата. Конгресът на републиката изпратил комисия, която да изготви доклад, но автомобилите се залутали по пътя и когато най-сетне стигнали до Сан Херонимо, никой не могъл да посочи на специалистите къде се е намирал Летният дворец. Предприели опит да проследят коловоза на железницата и ето че релсите се оказали изтръгнати от траверсите, а растителността била скрила дирите им. Тогава Конгресът проводил екип от изследователи и двама военни инженери, които прелетели над зоната с хеликоптер, ала джунглата била така непроницаема, че и те не успели да открият мястото. Следите на двореца се объркали в паметта на хората и в общинските архиви, споменът за съществуването му се превърнал в махленски слух, докладите били погълнати от бюрокрацията и тъй като родината била изправена пред по-неотложни проблеми, проектът за основаването на Академия на изкуствата бил отложен.

Сега едно ново шосе свързва Сан Херонимо с останалата част на страната. Понякога минаващите оттам твърдят, че след буря, когато въздухът е влажен и зареден с електричество, неочаквано край пътя изниква бял мраморен дворец, който увисва за няколко мига на известна височина в пространството като мираж, сетне безшумно изчезва.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.